

Velja po pošti: ==

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom: ==

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V spravi prejemov mesečno K 1-70

SLOVENE C

Inserati: ==

Enostolpna poltivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice: ==

enostolpna poltivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja: ==

vsak dan, izvenredne nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

+ Zunanji minister grof Aehrenthal.

V soboto zvečer po deveti uri je umrl na Dunaju avstrijski zunanji minister grof Aehrenthal. Par ur popreje je uslišal cesar njegovo prošnjo in ga odvezal od dolžnosti zunanjega ministra. Ali njegovo oko je postalo med tem že medlo in njegov pogled je bil obrnjen že proti večnosti in pri njegovi postelji je stala že smrt.

Grof Aehrenthal.

Grof Lexa Aehrenthal je bil rojen leta 1854.; po svojih študijah v Pragi in v Bonnu je stopil v diplomatsko službo, za časa zunan. ministra grofa Kalnokyja. Dobro podkovan v vseh zunanjih in notranjih zadevah avstrijske politike je bil poslan leta 1899. kot avstrijski poslanik v Peterburg, odkoder ga je cesar leta 1906. poklical kot dobrega poznavalca ruskih razmer na mesto odstopivšega zunanjega ministra grofa Gulohovskega. Leta 1906. pomeni sploh za Avstrijo bistven preobrat v avstrijski politiki. Avstrija je stala pred splošno, enako volivno pravico, mase ljudstva so bile na tem, da se pritegnejo k sodelovanju in vplivu na javno življenje in dajo novo smer in novih misli naši politiki, samo naša zunanja politika je zabredla v močvirje, v pasivnost in v brezdelje. Avstrija se je sicer že stoletja omejevala samo na to, da obdrži svojo lastno zemljo in se osvajaalne politike sistematično ogibala; temu tudi ni ničesar oporekati. A pod grofom Gulohovskim se je pa začela v naši zunanji politiki taka za-

spanost, da je Avstrija sploh vsak kolikaj merodajen vpliv in pomen izgubila. Samo en vzgled! Rusko - japonska vojska je bil najlepši trenutek, da bi Avstrija svojo moč in svoj vpliv na Balkanu izrabila in tudi avstrijsko vprašanje Bosne in Hercegovine rešila. Za te stvari ni imela naša diplomacija ne zmoglosti, ne energije. To slabost so vladni krogi tudi nazadnje uvideli in leta 1906. so šli kar eden za drugim, zunanji minister grof Gulohovski, vojni minister Pitreich in šef generalnega štaba Beck. Na njihova mesta so pa prišli novi možje, grof Aehrenthal, Schönaich in Konrad pl. Hötendorf, od katerih se je pričakovalo, da bodo uvedli nov kurs v naši zunanji politiki in v naši milici.

Grof Aehrenthal je spolnil naide, ki jih je stavila nanj avstrijska javnost in se izkazal v avstrijski zunanji politiki kot izvanrednega, spretnega in energičnega moža. Največje njegovo delo je bilo aneksija Bosne in Hercegovine. Posebno Jugoslovani mu bomo ohranili za to zgodovinsko dejstvo, ki ga je izvršil, trajen čut hvalečnosti in spoštovanja. Mož se ni ustrašil ne srbske, ne laške iredente, ne ruskega rožljanja s sabljo, ne angleških intrig, tudi ne praznih čenč avstrijskih liberalcev in z naravnost železno roko in jekleno energijo izvedel aneksijo Bosne in Hercegovine. Bil je Aehrenthal, ki je zopet pokazal na Adrijsko morje in na Balkan, kjer se bo odločila velemoč naše monarhije, obenem pa tudi prihodnost Jugoslovancev. Z aneksijo Bosne in Hercegovine je postalo jugoslovansko vprašanje zopet aktualno in terja nujne rešitve. S tem smo pa postali tudi Jugoslovani vsega uvaževanja vredni faktor. Naravni razvoj države je prinesel, da se pomika težnja naše politike vedno bolj v južni del monarhije in s tem vred raste tudi naš pomen in vpliv.

Aneksija Bosne in Hercegovine je najbolj svetla točka v življenju grofa Aehrenthala; ne samo Jugoslovani, ampak vsa Avstrija se mora s hvalečnostjo spominjati moža, ki je s tem dejanjem pobil vse govorce o inferiornosti in brezpomembnosti naše države in silno dvignil ugled naše monarhije po vsem svetu.

Grof Aehrenthal pa je podoben vojskovodji, ki zna sicer zmagati, pa ne zna zmage izrabiti. Kako krasna priložnost se je nudila po teh časih naši diplomaciji, da svoj vpliv izrabi. Te-

ga grof Aehrenthal ni znal ali pa ni več mogel. Začela se je v naši zunanji politiki zopet ona pasivnost in mrtvilo, katero je vladalo pred njim. Brez dvoma je vplivala tudi na njegovo politično delovanje njegova bolezen, ki ga je sedaj spravila v grob.

Po aneksijski krizi se je začela nova doba. Angleški kralj Edvard je umrl in z njim je umrla tudi angleška politika, ki je hotela Nemčijo izolirati. Rusija je zopet obrnila svojo pozornost v Azijo, ker je sprevidela, da ni zanjo na Balkanu še pripravnega terena. Pot je bila odprta na vse strani, a Aehrenthal jo je zamudil.

Na Balkanu je Srbija naši trgovini zaprla pot, balkanske države so začele delati »balkansko zvezo« in da ni starega nasprotstva med Srbi in Bolgari, Bog ve, kako bi se ta stvar rešila! Kmalu za tem je prišla velika vstaja v Albaniji. Kljub temu, da ima Avstrija protektorat nad albanskimi katoličani, je popolnoma mirno pustila, da so katoliške Malisore preganjale anatolske bande in da so se morali ti obrniti do Črne gore in Italije za pomoč in posredovanje.

Ravno tako klaverno vlogo je igrala naša diplomacija v zadevi Maroka in pa Tripolisa. Grof Aehrenthal je pokazal veliko energijo proti Rusiji, kjer je pa po aneksiji ni bilo treba; veliko manj umevanja pa je pokazal nasproti Lahom in iredentovskim težnjam.

Sicer se je pa zadnje čase vsa evropska konstelacija silno zasukala. Angleži so uvideli, da v zvezi s Francozi ne pridejo daleč, zato se približujejo Nemčiji. Italijani so izprevideli pri zadnjih praskah s Francozi, da so Francozi zelo spremenljiv element in so zato postali nasproti Avstriji veliko krotkejši in mehkejši. Tudi avstrijska diplomacija je sedaj uverjena, da je zanjo velike važnosti v ožgled vednih ogrskih intrig, da živi z Rusijo v sporazumu. Zlasti za Jugoslovane je to velikega pomena, posebno še z ozirom na Mažare, ki smo jih svojčas le s pomočjo Rusije ukrotili. In tako je naša država ob grobu zunanjega ministra zopet pravo pot našla, ki ji zagotavlja primeren vpliv med evropskimi vele-silami.

Grofu Aehrenthalu pa moramo dati spričevalo, da je bil mož izvanredne nadarjenosti izborni diplomat, v prvi vrsti pa Avstrijec, ki je vedno in vselej zastopal koristi Avstrije, velik

patriot, ki mu je ležala čast, slava in korist naše monarhije na srcu. Bil je malo časa na čelu zunanjega ministrstva ali dosegel več kot vsi njegovi predniki nazaj do leta 1878. Če se pa ni po aneksijski krizi njegova politika pomikala po pravi črti, ni morda krivo tega napačno umevanje avstrijskih interesov, ampak drugi razlogi. Za aneksijo, ki je pomnožila in okrepila jugoslovanski element v naši državi, pa smo bili Jugoslovani rajnemu ministru za zunanje zadeve hvaležni in mu bomo časten spomin ohranili.

X X X

ZADNJE URE GROFA AEHRENTHALA.

Grof Aehrenthal je zelo lepo umrl. Stanje grofa Aehrenthala se je 17. t. m. silno poslabšalo. Ob 11. uri popoldne so se zbrali okoli njegove postelje prvi uradniki zunanjega ministrstva, od katerih se je umirajoči ganljivo poslovil, sekcijškemu šefu baronu Müllerju pa je dal mož, ki je bil vsikdar marljiv delavec, še službena navodila. Nato se je poslovil od svoje rodbine, žene, otrok in bratov. Male hčerke (Karolino Marijo, roj. 1904 in Elizabeto, rojeno 1909), je poljubil na čelo, svojemu sinčku Ivanu (roj. 1905), pa je dejal, naj bo priden in zmirej uboga svojo mater. Preje je bil pobožno prejel Svete Zakramente. Do dveh opoldne nekako je bil pri polni zavesti, da se je mogel spraviti z Bogom in izpregovoriti zadnje besede s svojci. Ob triletni na štiri se je pripeljal z avtomobilom tajnik nunciature, monsignore Agno, ki je umirajočemu podelil papežev blagoslov, ki ga je Sveti Oče brzojavno sporočil. Ko je bil še pri zavesti, se je branil proti injekcijam, češ: »Gospodje pustite to, tudi moji materi ni to nič pomagalo! Injekcije s katro in inhalacijami dušika bolniku res niso več pomagale. Grof Aehrenthal je rekel zdravnikom: »Vem, da ste vse storili, toda meni ni mogoče več pomagati. Ultra posse nemo tenetur! (Več kakor kdo more, ni nobeden dolžan.) Ob štirih, ko se bolnik ni več nobene stvari zavedel, je došlo lastnoročno pismo cesarja, v katerem je cesar ministru dovolil, da radi svoje bolezni odloži mesto, ga zagotovil svojega neomejenega zaupanja, izrazil, da slejkoprej odobruje njegovo politiko, ki jo je vodil v najtežavnejših razmerah, in mu podelil brilantne k velikemu križu reda Sv. Štefana. Aehrenthalu ni bilo usojeno, da bi jih

LISTEK.

Kako se je prevarila Kata.

Spisala Lea Fatur.

I.

Poldan se bliža, vroč poldan avgustovega dne. Zrak je razbeljen, vročina puhti iz zidov. Pred nizko hišo ob začetku zagrebške Illice stoji mlada ženska v krasni obleki kakor se nosijo Sremkinje in se ozira navzgor, navzdol po ulici. Svetijo se srebrne igle v kitah, spetih v zatiniku, sveti se zlata zapon, svetijo se prstani na gladki roki, stekleni biseri na čevljičih. Sremkinja je. Nizke rasti, bujnega života. Vse na nji puhti strast in življenje. Hiša je bela, čedna. Zidana na en pod. Pisana zagrinjala na oknih, svetle, vrata umita. Kakor da je Telo-svetle, vrata umita. Kakor da je Telo-vo. In na vratih mlada žena, kakor velik pisan cvet. In kakor metulji na cvet se ozira moški svet na Kato Stopičevko. Seljak v širokih gačah, si popravi rdečo torbo, želi s toplim usmevom dober poldan lepotici. Mestno obče-ni uradniki, delavci iz kolodvora, se ustavljajo: »No kaj lepa Kata? Kdaj

pojdemo na svatbo?« — »Eh, hodite dragi vi!« odgovarja Kata, kaže ostre zobe, tenak nos se ji strese, vroče oko zaplemen. Kaj jo zasmehujejo? Mlada je, željna veselja, pa je priklenjena na starega moža. Stokal in hropel, težko je hodil stari Vid Stopič že pet let. Težko ga je gledala in sram jo je bilo hoditi z njim. Pred štirimi meseci pa ga je vrglo v posteljo. Mrtvoud. Ne gane in ne krene se. Samo desnica mu služi še nekoliko, samo jezik mu ni odpovedal še popolnoma. Toda valja se težak in neroden po ustih mrtvoudnega, proizvaja samo nerazločne glasove. Vendar umeje ona to stokanje, umeje vprašanje njegovih zbeganih oči: »Kod hodiš? Bodi pri meni! Kata, daj vodo! Kata pomakni mi blazino! Kata odpri. Kata zapri okno!« Kata in Kata! Naveličala se je . . . Soparno, zadušno je v bolnikovi sobi, namnožile so se muhe, vselil se je čuden mrtvaški duh. Zunaj je solnce, življenje. Po ulici ropočejo vozovi, korakajo pešci. Ta nizka, ona visoka, oklepajo hiše Illice. Za vsako je vrt, veliko dvorišče. Na vrtu se pregibljejo jablane, se obračajo solničnice. Onkraj vrtov so mični griči, opasani s trsjem, na gričih prelestna letovišča. In dalje streha za streho, stolp za stolpom. Ponos kratkevne, stolno mesto Zagreb. Oj ta Illica, ta

dolga, neskončna! Različnega čela in obraza te pozdravljajo njene hiše, te spremljajo na živahni Jelačičev trg. Tam stoje kočije pred cvetočimi oleandri kavarn. Brhki kočijaž se ozira za potnikom. Gleda seljanke in filjerke, ki odhajajo iz trga, gleda Kranjice in Stajerke, ki se motajo okrog židovskih štantov, polnih slepečnega blaga. Morda ugleda znanko iz rodne vasi. Morda mu prinese pozdrav drage matere, prošnjo . . . Tako sladko je vince, toliko krajev je tu posvečenih službi veselja — a zaslužka bore malo. Da ni lepe Sremkinje, tam kjer se začne Illica, da ni njenih dobrih rok, kako bi živel Rok Staričev?

Zagrmí top na kapitolu. Poskočijo ženske, ki so postale v pogovoru na ulici, poskočijo delavci: poldan je! Iz šol, iz pisarn in tovarn, iz prodajalen in skladišč se vsuje reka hitečih. To vre po ulicah in trgu, se zliiva v predmestja, hiti iz hiše v hišo. Dijaki, uradniki, šivilje, vojaki, delavci vseh vrst. Prah in šum gre mimo bele hišice z zelenimi oknicami. Zeljne oči se ustavijo na pisanem cvetu ob vratih, zamisljene oči pogledajo na okna, za katerimi trpi in stoče mrtvoudni starec, ko se smehlja mlada žena drugemu. Saj je poldan. Živina in človek si išče počitka. Odhajajo kočijaži iz svojih

mest, prihajajo drugi. Rok popelje svojo kobilico v šalo, Rok privozi mimo Kate . . . oh, kako je na cesti! Na drobno škripljejo vozovi iz Kranjske in Stajerske. Kurnik vrh kurnika je na njih, jerbasi vrh jerbasa, kurniki prazni, jerbasi polni. Mnogo lepega je na Jelačičevem trgu, in otroci pribite materi naproti. Skoraj druga vrh druge čepe pri kurniki ženske. Rute vise odvezane nemarno ob pontih sencah, iz gladko počesanih las se prebijajo kaplje, beli rokavi so umazani. Ženske si računajo na prste, štejejo desetine, koliko je dobička, koliko izkupička. Vedo natančno za vsako jajce, za vsak vinar. Voznik si prižge zadovoljnega obraza viržinko in ogleduje smehljuje voz hrvaškega seljaka, ki pelje par pujskov, zadovoljnih s svojo usodo, nazaj na dom; dočim je mrk obraz gospodarjev. Pod okroglim klobukom zakriva razorano čelo, v dolge brke se zavija smrdeči dim iz pipice: Za tako ceno — ne — za tako ceno ni mogel dati svojih pujskov. Žena mu je naročila in govorila. Sama naj gre tržiti z mesarji in prekupci . . . Snažni, na visokih kolesih hite mimo seljskih graščinskih vozov, polni svetle posode za mleko, voznička rejena, prevzetna. Jezno pogledajo, ko pridrdra med nje, nagle, gospodsko, gladka kobilica s svet-

nosil, ni zanje niti izvedel. Pred palačo na »Ballhausplatzu« je stalo vse polno avtomobilov in ekvipaž, v katerih so neprestano dohajali diplomati in dostojanstveniki informirati se o ministrovem stanju.

Rajni je bil že začetkom preteklega tedna s Svetimi Zakramenti spreviden in sicer mu jih je podelil pretekli torek nek pater kapucinec. Najbolj je rajni trpel, ker ni mogel, kadar je bil pri zavesti, nič spati, in je bilo zlasti dihanje silno oteženo. Tudi je slabo slišal in videl. Njegova žena, rojena grofica Paulina Szechenyi, s katero se je poročil leta 1902, ga je do zadnjega ljubše stregla in je bila vsled moževe smrti tako potrta, da se je morala samna vleči. Umrli je grof natančno ob trideset na deseto uro ponoči.

× × ×

NOVI MINISTER ZUNANJIH ZADEV.

Grof Leopold Berchtold.

Novi minister za zunanje zadeve grof Leopold Berchtold je potomec moravske plemenitaške rodbine, ki je bila pogrobovljena l. 1673. Grof Leopold Berchtold je bil rojen 18. aprila 1863., je tedaj 49 let star. Njegov oče je bil bivši poslanec grof Žiga Berchtold, njegova mati Jožefina Trauttmansdorff. Grof Leopold Berchtold je začel svojo kariero l. 1887. kot konceptni praktikant pri moravskem namestništvu. Aprila 1891 je postal namestniški koncipist, 1892 pa okrajni komisar. 24. aprila 1893 so ga poklicali k provizoričnemu službovanju v zunanje ministrstvo. Novembra 1894 je napravil diplomatsko izkušnjo, nekaj tednov potem je postal neplačani poslanik ataše z naslovom legacijskega tajnika v Parizu. Septembra 1895 je postal pravi legacijski tajnik, februarja 1899 pa so ga kot legacijskega tajnika poslali v London in mu dali naslov legacijskega svetovaleca. Aprila 1902 je bil imenovan za legacijskega svetovaleca 2. razreda, 1903 pa je bil pomaknjen v 1. razred. Februarja 1903 so ga poslali v Peterburg, kjer je bil takrat za poslanika baron Aehrenthal. Leta 1906, ko je bil imenovan baron Aehrenthal za ministra zunanjih zadev, je grof Berchtold postal poslanik pri carskem dvoru.

V Peterburgu si je grof Berchtold, ki je obenem postal tajni svetnik, znal pridobiti simpatije ruskih vodivnih krogov. Ker je znal češko, se je rusčini kmalu priučil. Leta 1893. se je bil poročil z grofico Ferdinandovo Karolyi, hčerjo bivšega poslanika Alojzija Karolyi, in tako stopil v stik z ogrsko aristokracijo. Grof Berchtold je doživel v Peterburgu zelo burne dneve.

lo opravo, z ličnim gromom. Kočijaž se drži cifrazto, opleta z bičem, izživlje z drznim pijanim pogledom. Zapoka, zavriska, vrže Kati šopek raz klobuka, ji pomaha z bičem.

O kako gorijo Katine oči! »Pridi,« mu je mignila z roko, on je odgovoril z bičem, da pride. Zaprla bo hišna vrata, da ne pridejo sitne kume z hinavskimi obrazi, da zasledujejo in pridigujejo in ji prorokujejo nesrečo. Odprla pa se bodo vrata pri stezi na vrtu. Po visoki travi, med drevjem, pride neopažen Rok. V uti na vrtu bo stala pečenka, kolač in vino, v uti bo smeh in veselje, v sobi bo stokal stari. Kdo ji more kaj? Spisana in zapечатena je oporoka, stavec ne more ovreči, ne more govoriti, nikogar ne pusti Kata k njemu. Vtikal se je župnik, vtikali so se znanci. Ona je odpravila vse. Vid je bil previden, ko ga je zadel mrtvoud. Kaj je treba — da hodi več k njemu? Zaklenjena so vrata. Zdravnik je izjavil, da ni pomoči, samo miru in postrežbe potrebuje bolnik. Miru, miru! Zato naj ga ne razburjajo sosede in drugi — zato ga pušča rada samega... Naj kliče in stoče: »Kata! Kata!« Ostudno se sliši iz hropečih prs, grgrajoč glas — a Rok izgovarja tako sladko in nežno: »Katica moja! Oj ti zlato-pera ptičica iz sremskega gaja!«

»Teta Kata?!«

(Dalje.)

V Rusiji je namreč prišel na krmilo Izvoljski, ki je zapustil dotedanjo Avstrijo prijazno politiko Rusije, stopil v ožji stik z Anglijo, in zasledoval Avstriji nasprotno politiko zlasti na Balkanu. Prišel je z Avstrijo v konflikt že zavoljo reform v Makedoniji in projekta sandžaske železnice; aneksija Bosne pa je avstrijsko-ruskemu prijateljstvu storila definitivno konec. Rusija je pretela celo z vojsko. Da spriči tega grof Berchtold ni mogel več na svojem mestu vztrajati, je jasno; marca 1911 se je poslovil; da pa je bil pri carskem dvoru kljub temu priljubljen, to dokazuje okolnost, da mu je car Nikolaj ob slovesu podelil visoki red Aleksandra Newskega. Grof Berchtold se je podal na svoj grad Buhlavo na Moravskem, kjer je upravljal dozdaj svoja obširna posestva, ki leže na Moravskem in Ogrskem. Bil je pa po letu 1911. že dvakrat v Rusiji, in govori se s precejšnjo upravičenostjo, da je bil poslan v to svrhu, da pripravi ugodna tla za izboljšanje razmerja med našo in rusko državo.

Imenovanje grofa Berchtolda pozdravlja vsa avstrijska in inozemska javnost z velikimi simpatijami. Grof Berchtold bo brezdvoma nadaljeval politiko svojega prednika — dokler bo šlo, seveda — v prvi vrsti pa mu pripisujejo nalogo, da vpostavi prejšnje prijateljsko razmerje z Rusijo. Z željo, da se mu to posreči, tudi mi to imenovanje pozdravljamo.

AVSTRO-OGRSKI MORNARIŠKI BUDGET POVIŠAN ZA 16 MILIJONOV.

»Zeit« poroča, da izkazuje proračun za avstro-ogrsko mornarico za leto 1912. 139.450.000 kron potrebščine, torej 16 milijonov 200.000 kron več kot lani. Ustanovi se 12 novih častniških mest, pet ali šest novih mornariško-uradniških mest, med njimi nekaj »generalnih inženjerjev«, in obenem se poviša število moštva od 14.000 na 18.500. Proračun vsebuje drugi rati za dreadnoughta »Viribus Unitis« in »Tegetthof«, vsaka po 15 milijonov kron (vsaka ladja bo stala skupno 37 milijonov kron). Nadalje sta v proračunu drugi rati za oba druga dreadnoughta, ki se šele gradita, vsa po 10 milijonov kron, potem drugi rati »nagli križarki« G in H, ki se gradita ena v Tržiču (Monfalcone), druga pa na Reki, ter druge rati za šest novih torpedovk. Za torpede, municijo in podmorske mine pa je določenih 23.600 K.

UČITELJSKE PLAČE V NIŽJEAVSTRIJSKEM DEŽELNEM ZBORU.

Nemški krščanski socialci so bili prvi, ki so ustregli učiteljskim željam ter jim dali plače, ki celo presegajo plače državnih uradnikov zadnjih štirih razredov. Dne 16. t. m. je bil tozadevni zakon za Dunaj sprejet. Najnižja plača, t. j. provizoričnih učiteljev, je 1200 K, najvišja za učitelja 5700 K, za nadučitelja 6400 K; najvišja za učitelja meščanske šole 6300 K, za ravnatelja meščanske šole 6900 K. Nadučiteljica doseže 5400 K, ravnateljica pa 5900 kron. Najvišja pokojnina učiteljice 4700 K. Obravnava je bila zelo zanimiva. Če menijo nemški krščanski socialci, da bodo za to želi kako hvaležnost od liberalnega učiteljstva, se zelo motijo.

ČEŠKONOMSKO VPRAŠANJE.

O češkonemskih spravnih pogajanjih se je izdal 17. t. m. od nemške strani komunike, ki pravi, da je treba premagati še velike težkoče in da prevelik optimizem ni na mestu. Vendar pa je upati, da se bo, ako pokažejo Čehi le količnik dobre volje, vprašanje zamoglo povoljno rešiti.

DALMATINSKI DEŽELNI ZBOR ODGOĐEN.

Zadar, 17. februarja. Pogajanja med deželnozborskimi strankami so ostala dosedaj brez uspeha. Z ozirom na to se zatrjuje, da bo dalmatinski deželni zbor v kratkem odgođen.

Z MINAMI ZAPRTO SOLUNSKO PRISTANIŠČE.

Tržaški »Piccolo« poroča, da je pomorska oblast vse parobrodne družbe obvestila, da je vhod v solunsko luko zavarovan z minami in da morajo ladje nevtralnih držav paziti pri plovi v luko na gotove odredbe in konvencionalne signale, ako se hočejo obvarovati škode.

NEMŠKI PARLAMENT.

V nemškem državnem zboru se je 17. t. m. nadaljevala budgetna debata. Soc. demokrat Ledebur je označil govor državnega kancelerja, ki je bil ostro napadel soc. demokracijo, kot »nezaslišano predrznost«. Očital je drž. tajniku za zunanje zadeve da je v macedonskem vprašanju nastopal naravnost »zločinski«, da povzroči vojno. Napadel je tudi Rusijo in zahteval novo razdelitev volilnih okrajev. Državni tajnik za zunanje zadeve von Kiderlen-Wächter je globoko obžaloval Ledeburjeve napade na Rusijo in

jih odločno zavrnil. Izvajanja Ledeburjeve glade Maroka pa je označil za bajko. Grobber od centra je nasproti državnemu kancelerju, ki je dejal, da vlada noče gleda na oblast kancelerja na ustavi nicesar izpremeniti, izjavil, da centum slejkoprej zahteva, da vlada predloži postavo o odgovornosti ministrov. Centrum je tudi za reformo volilnega reda; predvsem za to, da se odpravijo demoralizirajoče ožje volitve. Volilni okraji pa se ne smejo izpremeniti. Moralna pridiga državnega kancelerja meščanskim strankam, pa ni po mnenju centra na nikogar napravila nobenega vtisa.

NEMŠKI CESAR ODKLONIL SPREJETI DRŽAVNOZBORSKO PREDSEDSTVO!

Kakor znano, je nemški državni zbor, ki je član centra dr. Spahn predsedstvo odložil, ker je bil izvoljen za podpredsednika socialni demokrat, izvolil predsedstvo, obstoječe iz svobodomiselnega Kämpfa, prvega podpredsednika, socialnega demokrata Scheidemanna, ki je bil že prvotno izvoljen, in svobodomiselnega Doveja, ki je drugi podpredsednik.

Spriči tega je nastalo vprašanje, kako se bo moglo novo predsedstvo cesarju predstaviti, ker je socialna demokracija, čeprav z zelo majhno večino, sklenila, da podpredsednik Scheidemann ne gre na dvor. Sicer je Bebel izjavil, da bo Scheidemann šel na dvor in klical cesarju »Hoch!«, ako bo predsednik zadržan, vendar je to zagotovilo majhnega praktičnega pomena. Vsled tega sta le predsednik in drugi podpredsednik zaprosila cesarja za sprejemno avdijenco, toda cesar je po dvornem nadmaršalu izjavil, da tega državnoborskega predsedstva ne sprejme.

Nobenega dvoma ni, da se tako predsedstvo, ki je cesar noče sprejeti, ne bo moglo držati. Zato je gotovo, da se čez mesec dni izvoli novo predsedstvo, za katero pridejo v poštev centum, konservativci in nacionalni liberalci.

ITALIJANSKO-TURŠKA VOJSKA.

Rim, 19. februarja. »Agenzia Stefani« poroča iz Tripolisa, da se bojni položaj ni čisto nič spremenil.

Rim, 19. februarja. »Agenzia Stefani« poroča iz Bengazija z dne 17. t. m., da je bataljon 4. pešpolka, ki je maneviral v varstvu italijanskih topov, napadlo 200 beduinov. Italijanom se je posrečilo, odbiti sovražnika. Od strani turškega poveljstva se razširja med prebivalstvom vest, da so Turki udrl v Italijo in da so že v bližini Rima.

ANGLEŽI SE UMIKAJO.

Angleški minister za zunanje zadeve sir Grey je 17. t. m. govoril v Manchesteru in z ozirom na poslanstvo vojne ministra lord Haldaneja, ki je šel v Nemčijo pripravljati sporazum med obema državama, dejal, da je mir v interesu tako Anglije kakor Nemčije. Tajil je tudi z vso odločnostjo, da bi se bila Anglija v lanskem poletju oboroževala, da Nemčijo napade. — Slednjega sir Greyu po razkritih kapitanu Fabra in admirala lord Beresforda noben človek na svetu ne bo verjel. Sicer je pa zblizanje Anglije in Nemčije, ako bo iz tega res kaj, le pozdravljati.

Dnevne novice.

— Napredek »Slomškove zveze«. Kakor poroča »Slovenski Učitelj« št. 2. je bilo v zadnji odborovi seji Slomškove zveze sprejetih po skupnem posvetovanju 32 novih članov in članic; trije priiglašeni so bili odklonjeni, dva člana pa sta bila izključena. »Slov. Učitelj« tudi poudarja, da je treba za sprejem pravilne priiglasitve enemu ali drugemu odborniku in da se novi člani sprejemajo ali odklanjajo z večino odbornikov pri skupni seji. — Ne bo torej nič s tem, da naj bi se kar vsi liberalni učitelji — kakor je omenjal in priporočal zadnjič dr. Triller tam nekje v deželnem dvorcu — vpisali v Slomškovo zvezo! — Odbor ima precej stroge cenzorje.

— Shod S. L. S. se je vršil včeraj v Gorjah. Govoril je F. Terseglav o načelih S. L. S. in pobijal pogubno smer liberalizma, ki s svojimi tudi v zunanje političnem oziru kratkovidnimi teorijami slabi naše ljudstvo kulturno in gospodarsko. Ljudstva se je zbralo v društveni dvorani vse polno in izražalo svoje popolno zaupanje v poslanca S. L. S. in njih delo v državnem in deželnem zboru.

— Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem je izvolila (mesto odstopenjega predsednika Fr. pl. Šukljeja) v seji osrednjega odbora dne 16. t. m. za predsednika deželnega glavarja gospoda dr. Iv. Šusteršiča, kateri je predsedstvene posle takoj prevzel.

— Nastop slovenskih veterinarskih slušateljev na Dunaju, ki hočejo preprečiti živinozdravniški tečaj na Vrhniki, celo mnogim liberalcem ne imponira. Tako piše list g. Pluta: »Glede vpojenega živinozdravnika g. Turka, ki nai bi bil takorekoč za

kratek čas prevzel vodstvo živinozdravniškega tečaja, se nam nekam čudno zdi, zaka, je ta njegov posel našel toliko in tako ogorčenje od strani njegovih mlajših tovarišev na Dunaju. Če so to storili zgolj radi tega, ker je g. Turk že vpojen in bi bi njegovo novo službo rad kdo mlajših kolegov prevzel, ima ta odpor na sebi vsa, nekaj, če tudi ne še vsega. Ako pa za tem grmom tiči namesto kakerega zajca, zopet kaka iz vode tja za grm vržena ali zašla riba, je tako postopanje vse graje vredno. Interesi živinozdravniškega tečaja se morajo od vsake stranke smatrati višji, nego zgolj interesi osebnega kruhorstva. Vsekakor pa je tako postopanje napram bolehnemu g. Turku smatrati kot netaktno. — Gospodje veterinarci so se torej s svojo akcijo proti živinozdravniški tečaju vse kaj drugega kakor proslavili. Ljudstvo rabi na deželi za nujne slučaje mož, ki bodo znali živini v prvem hipu pomagati, kakor radi babic in strežajk, ki se na posebnih tečajih izobrazujejo ne le za bolniško postrežbo, temuč tudi za pomoč pri prvih nezgodah. Kakor čujemo, so zdravniki sklenili razun tečajev delati tudi na to, da se o tem spiše poljudna knjiga. Zakaj bi naj za živino, ki pomeni za našega kmeta velik narodnogospodarski zaklad, veljala druga načela, res ne vemo. Kakor ni mogoče, da bi bil v vsaki vasi zdravnik, tako ni mogoče, da bi vsaka vas imela živinozdravnika in živali je vendar treba mnogokrat precej pomagati, tako pri porodih kakor, če se žival napne, zlomi nogo ali kaj podobnega. Kmet ne zmore velikih stroškov, ki jih povzroča živinozdravnik, ki se oddaleč pripelje. Sicer pa ima živinozdravniški tečaj na Vrhniki tudi namen, kmetovalce navajati, da na živino pazijo, da ne bo zbolela in jo prav negovati. Le skrajna ozkosrčnost, ki ji je le za materielno stran živinozdravnikov, je zamogla roditi odpor veterinarcev, ki so splošni blagor zapostavili za stanovski egoizem. Nam se prav zdi, da veterinarske slušateljke znani nekdo iz Ljubljane hujška, saj je sicer med slušatelji veterinarstva precej pametnih in za blagor kmetovalstva navdušenih gospodov. Veterinarci bodo naposled uvideli, da s tem ne bodo ničesar dosegli, ampak si le neizmerno škodovali. Tečaj bi ljudstvo spravil v živinozdravniško pomoč prav ceniti in bi živinozdravnikom dal tudi priložnost poučevati ter si takoj še kaj postrani zaslužiti, saj bo še več tečajev potreba in ti bodo stalni. Veterinarci naj torej rajši spregledajo kakor da se dajo ščuvati od ljudi, iz katerih govori le gola maščevalnost.

— Dalmatinska hrvaška duhovščina ima danes sestanek v Splitu. Uredništvo »Slovenca« je shod pozdravilo z brzojavko: Bog blagoslovi delo združene hrvaške duhovščine za svete ideale hrvaško-slovenskega naroda.

— Novo nasilje proti Hrvatom na Reki je sklenil reški občinski svet. V seji 16. t. m. je bil namreč na dnevnem redu načrt za prizidavo še enega nadstropja mestni palači, kateri načrt je ministrstvo odobrilo in bi znašali stroški 238.000 K. Proti temu pa je občinski svetovalec Brazzoduro vložil predlog, da se ta načrt zavrne in namesto tega kupi poleg mestne palače stoječa hiša, v kateri se nahaja hrvaška »Narodna Čitalnica«. Proti se je oglasil občinski svetovalec H. Gherbaz, ki opozarja, da bi se z nakupom te hiše stvar silno zavlekla, ker se bodo lastniki prodaji oziroma ekspropriaciji z vsemi silami upirali. Razven tega bi magistrat po novem regulacijskem načrtu moral zgradbo itak podreti. Naj se torej ostane pri že odobrenem načrtu povišanja mestne palače. Toda reškimi mestnim očetom ni za pametno gospodarstvo, marveč vedno v prvi vrsti le za to, kako bi zopet kje izpodmaknili tla reškimi Hrvatom. Zlasti jih seveda že davno bode hrvaška čitalnica v neposredni bližini mestne palače, zato se ni čuditi, da so glasovali za Brazzodurov predlog (za katerega se je posebno ogreval tudi nek Ossoinack!) in sklenili, da se bodo za nakup čitalnične hiše najprej »prijateljsko« pogajali z lastniki, ako pa tem potom ne uspro, bodo pa takoj predlagali ekspropriacijo. No, tudi s takimi sredstvi obstoja Hrvatov na Reki ne bodo spravili s sveta — samo če Hrvati le malo hočejo!

— Odlikovanje. Cesar je podelil profesorju na goriškem učiteljskem dr. Francu Kosu ob priliki stalnega vpojenja naslov šolskega svetnika, okr. tajniku Adolfu Rohrmannu v Kranju pa vsled istega povoda zlat zaslužni križec.

— Državni zbor je sklican na dan 5. marca.

— Poročil se je 15. t. m. gosp. Ivo Zupančič, c. kr. orožniški stražmojster, in postajenačelnik v Kranjski gori, z gospico Antonijo Turšičevo. Čestitamo!

— Nov brzovlak na progi Divača — Puči. Z Dunaja poročajo: Da se zboljša

zveza z Brioni, se s 1. marcem v zvezi s tržaskim brzovlakom južne železnice (odhaja z Dunaja ob 7. uri 20 min. zvečer) uvede nov brzovlak iz Divače v Pulj, ki dospe v Pulj že ob 8. uri 27 minut predpoldne. Dosedanja vožnja bo s tem prikrajšana za več nego eno uro.

— **Na občnih zbiorih naših hranilnic, posojilnic in gospodarskih društev ne pozabite predlagati podporo** »Slovenski Straži«!

— **Liberalne volitve.** Iz št. Ruperta se nam poroča: Kar se ni zgodilo in se ne godi nikjer na svetu, se godi v št. Rupertu na Dolenjskem. Za volitve, ki so razpisane na 26. in 27. t. m., se dostavljajo že z liberalnimi kandidati natisnjene glasovnice. Takih glasovnic se je izdalo gotovo že čez par sto. Volilke povečini ne dobe v roke niti glasovnic niti izkaznic, ali pa se jih vleče, da naj dajo pooblastila, češ, saj so za Slovensko Ljudsko Stranko. Glasovnice in izkaznice nosijo okrog najhujši liberalni agitatorji. Deloma se izkaznice puščajo tudi kar pri kakem liberalcu, češ, bodo že ljudje prišli ponje, če hočejo. Vprašamo zato vsa oblastva: Kaj hočejo storiti proti tem kričečim protipostavitvam?

— **Že osma blagajna v Trstu ulomljena v letu 1912.** Tvrdba L. Smolars ima, kakor znano, svojo glavno trgovino v ulici Poste št. 8. V notranjosti se nahajajo velika skladišča, h katerim je pristopa toliko iz prodajalnice, kolikor iz večje hiše št. 11 v ulici Valdirivo in tudi iz ulice Torre biancha. Predsinočnjim je bila tvrdba L. Smolars počaščena z obiskom drznih svedrovcev. Kako so svedrovci zlezli v skladišča, je še neznano, bržkone iz enega stranskih vhodov; morda so se tudi dali zapreti v prodajalnico. Dejstvo je, da, ko sta lastnik in ravnatelj včeraj zjutraj odprla prodajalnico in stopila v kontoar, sta zagledala, da je bila blagajna siloma navrtna, in sicer po najmodernejši metodi, ki je sedaj v rabi pri p. n. svedrovcih. Uporabljajo namreč neke angleške škarje, ki režejo železo kakor da bi bil papir. Luknja je bila napravljena na višini trezorja. Tako so tatovi ukradli nemalo svoto 4500 K. Svote 2000 K, ki se je nahajala tudi v blagajni, niso mogli tatovi vzeti. Na tleh je bilo nekoliko orodja, tudi ključ vrat na ulici Torre biancha, ki ga je vratarica zgubila pred nekaj dnevi in ki je bil bržkone ukraden. Tvrdba je zavarovana proti ulomu.

— **Zločinstva v Leskovcu pri Krškem.** Lani v mesecih maja do septembra so se dogajali v Krškem razni zločini. Najboljši prijatelji so bratje Marolt z Vincencem Drnovškom. Sodišče je zasledovalo, a združenim zločincem ni popolnoma dokazalo krivdo nekaterih dejanj, zato je bila ta družba bolj nizko kaznovana. Pregovor pa pravi: Nič ni tako skrito, da bi ne bilo odkrito. In res, prijatelji so se med sabo sprli in zdaj odkrivajo eden proti drugemu hude zločine, med temi tudi sledeče: Župnišče v Leskovcu je bilo s katranom zamazano. Stene in vrata popisana z »Živio čukarija!« Na vratih je bilo nad 50 K škode. Ravno tako je bila cerkev v Leskovcu namazana z žaljivimi napismi, tudi tukaj je bila storjena škoda znatna. Ljudje so vpili, da je to gospod župnik ali kaplan sam storil, samo da bo imel gradiva za volitev. Sedaj pa se je izdal tovariš Janez Marolt iz Leskovca, da je stal na straži, ko je Drnovšek Vincenc z Leopoldom in Janezom Maroltom onesnažil župnišče in cerkev. Pripoveduje, da jih je k temu zločinu baje napotil vpoškojeni železničar Franc Hrastovčan iz Krškega, socialnodemokratskega mišljenja, da jim je dal v Venicah, svojem vinogradu, piti in da so to storili v pijanosti. Pripoveduje, da jim je preskrbel katran iz veniške opekarnice in tudi, da jih je napotil, naj kip sv. Janeza v graščinski hosti preneso h kipu Marije, ki stoji pri cerkvi v Leskovcu. Tega pa niso hoteli storiti, ker jih je bilo strah pred kaznijo božjo. Alojzija Marolta, predno je odšel v Ameriko, je priznal gori omenjenim, da jih je veliko radi uboja Barbiča že zaprtih, ali pravega še ni bilo, da je najbrže on tisti, ki je Barbiča ubil. Alojzija Marolta je tirala vest v Ameriko in Vincenca Drnovška neznano kam na Hrvaško. Hrastovčan pa študira zagovor, ker ga baje sodišče citira na odgovor. Žandarmerija pa po Leskovcu polizevuje naslov ostalega pitčka viničarja Drnovška.

— **Poroke.** Pretečeni teden se je poročil g. Anton Korošec, trgovec s Klanca pri Hrpeljah z gdnco Ivanko iz ugledne rodbine Kovačičeve iz Smuj pri Premu. — Dne 19. t. m. se je poročil g. Vladimir Požar, nadučitelj na Premu, z gdnco Franciško Maver, učiteljico v Sembijah.

— **Zrtev alkohola.** Z Viča: V soboto večer je v Gradašici na Glincah tik Traunovega mлина utonil stolar Peregrin Bogataj. Šel je, kakor pravijo, od alkohola precej omamljen proti svojemu stanovanju. Spremljal ga je nek šolski deček, njegov sorodnik. Ko prideta čez most, zavije nesrečni Peregrin preveč proti strugi, kjer mu zmanjka ravnotežja ter pade v Gradašico. Deček teče po pomoč, a med tem je Peregrin, ko se ni mogel rešiti iz vode, nesrečno zdihtnil. Truplo je obstalo z nogo vjeto pri mostovem stebru, od koder so ga z velikim naporom rešili in spravili na suho in od tu v mrtvašnico na Vič.

— **Iz poštne službe.** Na poštah v Žerovnici in Kandiji upeljejo brzovjavno službo.

— **Ljudsko šolstvo.** Okrajni šolski svet za ljubljansko okolico je dosedanjega prov. učitelja v Peči Jožefa Jerše imenoval za prov. učitelja v Spodnji Šiški.

— **Kriza v puljskem občinskem svetu.** Pulj, 17. februarja 1912. Deset zastopnikov vojne mornarice in dvoje državnih uradnikov je odločilo mandate občinskih svetnikov. Vzrok te demisije leži v tem, da se mestna uprava na ponovne zahteve za predložitev detajliranih računov o mestnem gospodarstvu ni hotela ali Bog ve iz kakšnih razlogov ni mogla odzvati. Računi delajo laško-liberalni komori že dolgo časa velike skrbi in kriza v občinskem svetu traja radi tega že več časa. Zadnja stavka mestnih delavcev je pa to krizo še pospešila. Ob stavki se je pokazalo mestno gospodarstvo v strašnem neredu. Celo mesto je postalo priča največje zanemarjenosti v mestnih podjetjih navzlic naravnost velikanskim investicijam. Opozicija je zahtevala, da se uvede zoper krivce disciplinarna preiskava, osobito proti inženirju mestne plinarne. Ker je pa to osebni prijatelj župana dr. Varetona, mu seveda ta ni hotel naprtiti disciplinarne preiskave. Tako je prišlo, da je tudi ta upravičena zahteva opozicije pospešila demisijo zastopnikov vojne mornarice in državnih uradnikov. Župan dr. Vareton je s tem, da je dajal svojemu prijatelju mestnemu uslužbencu na škodo davkoplačevalcev potuho, morda sam pospešil popolni razpad puljskega občinskega sveta. Sedaj nastaja vprašanje, kakšno stališče bodo zavzeli hrvaški občinski svetniki. Izza kulis ni mogoče ničesar zvedeti. Vsekakor pa je jako dvomljivo, da bi za vse one krute udarce, katere prejema hrvaško in slovensko ljudstvo v Istri od laško-liberalne komore sedaj hrvaški občinski svetniki pomagali reševati za vsako pravično delo nezmožen občinski svet gotovega propada. Podpiranje laško-liberalne komore od hrvaške strani bi tudi pomenilo kaljenje sporazuma z vojno mornarico kot enim najzavežnejših faktorjev v Pulju.

— **Sajenje krompirja** se je že začelo v goriški okolici te dni.

— **Kder želi 400.000 frankov** zadeti najprečita današnji inserat »Slovenske Straže« o žrebanju. Izredno ugodni pogoji!

— **Nova orožniška postaja.** Na Turjaku so dobili novo orožniško postajo.

— **Pogreb vrle slovenske žene.** Iz Košane nam pišejo: V torek, dne 13. t. m. smo pokopali vrlo prišastinjo S. L. S., načelnico ženske podružnice »Slovenske Straže« in sploh organizatorico košanskega ženskega, gospo nadučiteljevo Cilico Gradovo. Kako smo vrlo naše ljudstvo ceniti svoje prijateljke, se je pokazalo ta dan v Košani. Nepregledne množice ljudstva iz skoro dveh obširnih občin spremljale so pokojnico na zadnji poti. Pogreb so vodili trije prečastiti gospodje duhovniki iz Košane, Šmihela in St. Petra. Krsto so nosili gospodje občinski odborniki. Pred krsto je šla šolska mladina iz Košane in Kala pod nadzorstvom gg. učiteljev, za njo je šla »Marijina družba«, ženska podružnica »Slovenske Straže« v narodni noši, moška podružnica »Slovenske Straže«, za njo »Košansko pevsko društvo« z zastavo in vencem, za tem Orli iz Košane, St. Petra in Trnovskega kroju z venci, za njimi občinski odbor in odbor Mlekarske zadruge korporativno, za temi pa učiteljstvo. Za krsto in sorodniki pa so se razvrstile velike množice ljudstva. Pred šolo, v cerkvi in ob grobu je prekrasno pelo »Košansko pevsko društvo« pod vodstvom gospoda nadučitelja Cenčiča iz St. Petra. Pri sv. maši pa je pel prekrasno cerkveni zbor, orglal pa je nadučitelj gospod Horvat iz Trnovskega. Ob grobu se je poslovil od blage pokojnice v imenu »Košanskega pevskega društva«, čigar zastavi je pokojnica kumovala, gospod žel. mojster Anton Čič. — Splošno se trdi, da takega pogreba ni videla niti Košana niti daljnja okolica. Ljubezen in udanost, ki so

jo izkazali vrli Košanci blagi in nad vse delavni pokojnici in pa nesrečni družini g. nadučitelja Grada, ki je sam predsednik šestih društev in zadrug, je nepopisna. Z njim žaluje cela fara, tolažijo ga tisoči ljudstva. Tako ljubezen zamore živjati le res delaven in res katoliški učitelj, ki mu bije v prsih srce za kmeta-trpina! — Bog ga tolaži, blagi pokojnici pa blag spomin!

Iz Hrvaške.

— **Zagrebski nadškof dr. Posilović** bo s cesarjevim dovoljenjem oddal celokupno upravo dohodkov zagrebske nadškofije nadškofu koadjutorju dr. Bauerju, ki bo s tem seveda prevzel tudi reprezentacijske dolžnosti. S tem korakom se hoče osveliti nadškof dr. Posilović popolnoma odtegniti javnemu življenju in je bil njegov milijonski dar hrvaškemu narodu nekako slovo od dosedanjega njegovega delovanja.

— **Nemiri v Zagrebu.** Policijski komisarjat v Zagrebu je izdal sledeči razglas: »Ker so pociestni nemiri v zadnjih dneh zavzeli tolike dimenzije, da je smatrati javno varnost v mestnem okolišu za resno ogroženo, odreja kr. policijski komisarjat do nadaljnjih odredb sledeče: 1. Hišna vrata morajo biti ob sedmi uri zvečer zaprta in zaklenjena. 2. Zbiranje ljudstva na cestah je v teku celega dne prepovedano. 3. Otroci in vajenci ne smejo biti po 7. uri zvečer brez nadzorskega na cesti. Za otroke in vajence bodo odgovorni starši, varuhi, hranodajalci oziroma delodajalci. 4. Lastniki oziroma poslododje kavarn, gostiln, pivnic in točilnic so dolžni, takoj zapreti svoje lokale, ako se gode v njihovi bližini pociestni izgredi, in jih imeti toliko časa zaprte, dokler se v bližini izgredi vrše. Kdor bo ravnal proti tem določilom, bo kaznovan z denarno globo, oziroma 14-dnevnim zaporom«.

— **Učiteljska deputacija pri banu Cuvaju.** Poroča se nam iz Hrvaške: 13. t. m. prešli so vsi učiteljski zbori zagrebske županije (ki ima brez Zagreba skoro pol milijona prebivalcev) od nekoga brezmnega odbora — brez podpisa in brez datuma — pozivnice, da pride vsak kolega in vsaka koleginja 15. februarja ob 11. uri dopoldne v veliko dvorano županijskega poslopja, kjer bo »prevzvišeni gospod ban Cuvaj« sprejel v avdijenco poklonstveno deputacijo učiteljstva. Išla se mu bo zahvalila za začasno 15odstotno zvišanje plače (od 440 na 500 gl. skupaj torej za 120 K). Šolski voditelji v sedežih okrajnih glavarstev so pa »odzgoraj« dobili še posebno navodilo, kako naj poskrbe, da bo udeležba učiteljstva pri tej priliki čim obilnejša. To je tista stara mazaronska praksa iz leta 1883! In res je prišlo pred svetlega bana 350 učiteljev in učiteljic oziroma njih žena in hčera. V imenu »vskega hrvaškega učiteljstva« (?) je pred banom govoril nek Novak in ga zagotovil podpore učiteljskih na vseh linijah njegove politike! To je pač malo preveč in razumljivo le tako, da je hrvaško učiteljstvo res silno slabo plačano in se je v svoji bedi udalo pol grožnji pol obećanju »odzgoraj«. Seveda pa ta Novak in tisti njegovi tovariši in tovarišice, ki so prišli suženjsko poljubljat roko, ki krvavo biča ne le posamezen stan, marveč celokupen hrvaški narod — še davno ni vse hrvaško učiteljstvo; in kako sramotna in poniževalna se je cela uprizaritev zdela prirejevalcem samim, je najboljšje znamenje to, da se na famozni poziv ni nihče podpisal: ne okrajno učiteljsko društvo, ne Savez — sploh nihče. Zares: spričo dogodkov v Zagrebu, spričo sedanjih resnih časov v hrvaški domovini, bi hrvaško učiteljstvo ne smelo pozabiti na zvestobo do celokupnega ljudstva, iz čigar žuljev izhajajo tudi tiste kronice, za katere so se šli pokloniti banu, kakor tudi tiste, katere jim je še za bodoče obljubil in so mu zato navdušeno (?) klicali živio. Hrvaško učiteljstvo naj ta korak popravi!

— **Demonstracije v Sarajevu.** Za včeraj so napovedali Hrvati v Sarajevu demonstracije proti Ogrski, vsled česar je bila vsa policija na nogah. Okoli 6. ure zvečer je prišlo na trgu pred katedralo, ko je hotela policija demonstracije razkropiti, do krvavih spopadov. Padlo je več strelav iz revolverjev proti policajem, katere so tudi obmetavali s kamni. Policija je nastopila proti demonstrantom z golimi sabljami. Neki stražnik je bil s kamnem težko ranjen, neki mohamedanski dijak pa ustreljen iz revolverja. Prišlo je še pozneje do ponovnih spopadov s policijo in je moralo končno posredovati tudi vojaštvo. Okoli 9. ure zvečer je bil že zopet mir na cestah. Aretovanih je veliko število oseb.

Štajerske novice.

— **Iz Celja.** Naši liberalci so si v laseh, da je veselje. Razdor med bolj poštenim delom, ki ima še nekaj narodne zavednosti in ponosa ter med propalimi trabanti štajercijancev postaja vedno globokejši in nasprotje vedno osrejšje. Zanesli so ga že v »Narodni List«. V zadnji številki bere nekdo, ki se je najbrže že pobratil z Linhartom, levite onim — »kratkovidnim možem, ki se najdejo med takozvanim naprednim razumnostvom in obsojajo našo (dr. Kukovčev) taktiko.« Vedno lepše. Radovedni smo, kako bodo ti »kratkovidni možje« kvitirali to bro. Pohlevnost je lepa čednost, toda čisto ni nič kaj na mestu.

— **Celjsko mestno gospodarstvo.** Naše celjske ulice so zdaj, ko se taja sneg v tako slabem stanju, da na nekaterih mestih stojijo cele mlake vode, v nekaterih ulicah pa bi se človek kar do kolena pogreznil v blatu, n. pr. Schillerjeva cesta. Za snago celjskih ulic ima nalogo skrbeti Derganc (bivši Hrvat, ki pa se raje peča z raznimi opravili pri nemško-nacionalnih društvih, mesto da bi se briga za svoje posle, za katere je od mesta nastavljen. Svetovali bi našim mestnim očancem, naj tega moža malo poučijo, kaj je njegov posel. Dalje bi jim svetovali, naj bi tisti denar celjskih davkoplačevalcev, ki ga izmetavajo raznim nemškim hujskajskim društvom, dali raje za popravilo celjskih ulic, ki so skoro vse brez izjeme take, da se takih težko najde v kakem zakonitem trgu. Pa kaj, naše mesto ima vedno dosti denarja za društva in plačevanje raznih cestnih fakinov, za napade na Slovence, v splošno koristne naprave pa mu vedno manjka denarja. Morali se bodo tudi celjski Slovenci malo zbuditi ter se malo pokazati pri občinskih volitvah. Treba je dela in dobre volje, mogoče prvič še ne bi šlo, pa zna iti polagama. Torej Slovenci vzbudimo se in idimo na vztrajno in složno delo.

— **89. občni zbor c. kr. kmetijske družbe štajerske** se vrši dne 27. in 28. sušca v deželni hiši v Gradcu. Otvoritev dne 27. sušca ob 4. uri popoldne.

— **Regulacija Drave.** Zakaj se ne regulira Drava? Ker sta spravo med Nemci in Slovenci v deželnem zboru prepredila Ornig in Wastian. Iz istega razloga se tudi Pesnica ne regulira in okrajni zastopi ne dobivajo podpor.

— **Pomiloščeni kaznjenci.** Cesar je pomilostil 56 kaznjencev v različnih kaznilnicah, kateri bi imeli presedeti še več ali manj kazni. Od pomiloščenih jih odpade na kaznilnico v Mariboru 8 in na moško kaznilnico v Gradcu 6.

— **Samoumor bivšega hotelirja.** Iz Maribora nam poročajo: Danes, dne 16. t. m. dopoldne se je v svojem stanovanju v Tegethofovi ulici zastrupil nekdanji hotelir Sauer. Dal si je med čaj strup, kateri je naglo deloval. Bilo je hitro poklicano rešilno moštvo, a ko je prišlo, je bil Sauer že mrtev. Vzrok samomora je neznan. Sumijo, da se je najbrž zastrupil, ker je bil melanholičen.

— **Kmetijska šola v št. Jurju ob juž. železnici.** Cesar je sklep štajerskega deželnega zbora z dne 10. januarja l. 1910., s katerim se deželni odbor pooblašča, za ustanovitev deželne kmetijske šole v št. Jurju ob južni železnici potrebni znesek 429.000 kron potom kredita najeti, s sklepom od 28. januarja t. l. dovolil.

— **Beračev konec.** Iz Kozjega se nam poroča: Ko so šli zadnji nedeljo ljudje v Kozje k službi božji, so videli v obcesti vekočem potoku Bistrici ležati človeško truplo z glavo navzdol. Takoj so v mrtvecu spoznali berača Alojzija Kranža, ki je pred kratkim bil še premožen posestnik, a je vse skozi pijanjevanje in igranje zapravil. Najbrže je v pijanosti padel v potok in tako našel svojo smrt. Ne rečni alkohol!

— **Duhovniška vest.** Č. gosp. Josip Erker, župnik v Šmartnem v Rožni dolini, je dobil župnišno vrhje—Sele pri Slovenjem gradu.

— **Velikodušen dar.** Č. gosp. zlato-mašnik in duhovni svetovalec Matija Koren v Zalcu je daroval katoliškemu listu »Straža« na štajerskem 400 K.

— **Požari.** V Logarovcih je enega zadnjih večerov zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Senjura. K sreči je imel poslopje zavarovano. — Zadnji nedeljo pa je zgorela hiša posestnika Šiške v Štročji vasi pri Ptuj. Vzrok o nastanku ognja ni znan.

— **Smrtno nevarno je zbolel** v Slov. Bistrici znani rodoljub in pisatelj gosp. Lovrenc Stepišnik.

— **Zaprl so** v graški okolici 20letnega pekovskega pomočnika Alojzija Lemljaka iz Brežic zaradi tatvine.

— **Prelep s krvavim izidom.** Iz Kojnc nam poročajo: Pred kratkim je

lj Slovensko gledališče, 1.000.000
Burleska v petih dejanjih. Francosko
pisala G. Beer in M. Guillemand. Re-
žiser H. Nučič. Ubog pariski slikar za-
dene srečko za milijon frankov. Toda
suknja s to srečko mu vzame neki tat,
nevede, kak zaklad je v žepu. Ta ubo-
ga suknja roma sedaj vsled postrežljivi-
vega slučaja ali pomote od osebe do
osebe; slikar in njegovi prijatelji jo pa-
iščejo z mrzlično naglico. Dejanje, ka-

kor nalašč za kinematograf! In ta film je dolg pet aktov. Gledalec vidi že naprej, da se bo suknila, izgubljena v prvem aktu, našla šele v petem. Živahnega dejanja je seveda precej, a vse je tako, da bi bilo z malo izjemami popolnoma umljivo, če bi videli zadnja štiri dejanja kot pantomimo ali v kinematografu. V nedeljo, ko smo igro videli, je bilo besedilo vsled prazne hiše tudi mnogokrat neumljivo. Dobra stran igre je ta, da je kot francoska burleska s par izjemami čisto decentna. — Vprizoritev je bila boljša kot drama sama. Kaj posebnega se sicer iz takega dela sploh ne da narediti in se je deloma tudi opazilo, da se ni delalo brezuspešnih poskusov. Kar se da napraviti, so storili pošteno ga. Šetfilova, gg. Nučič, Skrbinešek, Danilo i. dr. Posebno nas je odskočeval za slabo igro g. Križaj s prav vzorno izpeljano svojo vlogo kot tenorist Sopraneli. O g. Pečeku se lahko reče, da napreduje. Burleska se ponovi na pustni tork ob šestih. J. D.

Ij Umrl je v Gradcu bivši ljubljanski brigadir vpokojeni general Moric Fux pl. Eschenegg.

Ij Suplentura za klasično filologijo na I. drž. gimnaziji v Ljubljani je razpisana do 28. februarja. Prošnje je vložiti pri ravnateljstvu c. kr. I. drž. gimnazije v Ljubljani.

Ij Poročil se je v soboto v cerkvi sv. Jakoba g. Ivan Pustišek, knjigovodja veletrgovine g. Ivana Kneza v Ljubljani, z gđno Marico Gačnik. — Poročil se je včeraj Adalbert Ivančič, trgovec v Kanalu pri Gorici, z gđno Kristino Vehovčevico iz Ljubljane.

Ij Umrla je v soboto popoldne na Krakovskem nasipu gospodična Franciška Klemenc v 21. letu starosti. Pogreb je bil danes ob 4. uri popoldne. N. v m. p.

Ij Pusta zažigajo — jutri ob 6. uri na večer po celem ljubljanskem polju in daleč do Kamnika, tudi na močvirju proti Vrhniku; posebno veliko plamenov vidi se pa okoli Šiške in Dravelj, pri nekaterih hišah na polju smo šteli lani po 10 do 14 plamenov, vseh je bilo pa čez 200. Čez pol ure je vse minulo. Mimogrede smo slišali glasno veselje, smeh, krohot in vriš. V mraku se ne vidi ljudi, marveč edinole švigajoča plamena.

Ij Restavracijo pri Friedlu je kupil g. Fiala, dosedaj restavratore »pri Roži«.

Ij Pomlad se bliža. Na trgu prodajajo okoličanke zvončke in teloh.

Ij Ljubeznjiva mati. Včeraj zvečer so dobili v Wolfovi ulici v neki veži ležati neko žensko in 12letnega dečka. Ko je opozorjeni stražnik oba privedel v osrednjo stražnico, so dognali, da je to njen sin ter da sta bila v neki gostilni, kjer sta se tako opila, da dečko ni mogel dalje. Ko se je otrok nekoliko izbruhal in za silo prespal, so oba izpustili domov.

Ij Nova plesarska delavnica. V Kolodvorski ulici št. 6 je otvoril plesarsko delavnico g. Anton Mitteregger.

Ij Našel je g. Julij Antosiewicz, instalater na Glincah št. 213, I. nadstr., damsko uro.

Ij Umrl so v Ljubljani. Josipina Fleš, zasebnica, 41 let. — Franciška Klemenc, posestnica hči, 21 let. — Marija Bokav, zasebnica, 75 let. — Elizabeta Eppich, vdova glavnega odgonskega sprevodnika 85 let. — Josip Cebulc, železniški nadsprevodnik v p., 53 let. — Anton Merše, žagar, 36 let. — Anton Remec, dninar, 47 let.

Ij Opozarjamo na inserat tvrdke Schweitzer, prodajalne čevljev v Presernovi ulici.

Šolstvo.

+ **Ljudsko šolstvo.** Imenovani so: Marija Pipan, Javorje; Rupert Smolnik, Stari trg pri Ložu; Franciška Kossec-Milavec, Bučka; Maks Kalan, nadučitelj, Budanje; Josip Odlasek, nadučitelj, Domžale; Olga Jonke in Ana Ganselmayer, Kočevje; Vladimir Požar in Justina Suša, Knežak; Ivan Muha, Ajdovec; Stanko Vrhovec, Hinja; Jožefina Mihelič-Majde, Predvor; Anton Urbančič, Igavas; Bog. Račič, nadučitelj, Kal pri St. Janžu; Roza Gospodarič, Kresnice; Neža Kljun, Kuželj; Marija Einspieler, Loški potok; Irena Pečnik, Šmarjeta; Marjeta Bartolotti, Šmartin pri Kranju; Jožef Erker, Grčarice; Ivan Kalan, nadučitelj, Velesovo; Pavla Bergant, Šiptalič; Franciška Lavrič, Dolenja vas pri Ribnici; Katarina Grom, Tuhinj; Marija Sibovec, Podlipa; Marija Turk, St. Peter na Krasu; Anton Skala, Podraga; Marija Rus, Poljane pri Škofji Loki; Ivan Pirnat, nadučitelj, Ribnica; Marija Likar, Mokronog; Leopold Ažman, nadučitelj, Zabnica; Ivan Petschauer, Stalcerji; Jožefina Simončič, Tržišče; Franc Langer in M. Stimpfl, Cermošnice; Bog. Sador, St. Vid pri Zatičini; Marija Grile, Vrabče; Aleksandrina Kordiš, Vinica; Franc Hočevar, nadučitelj, Birčna vas; Roza Petrič, Dvor;

Franciška Sever, Mirnapeč; Adela Turk, Novo mesto; Ivana Mohar, Šmarje pri Ljubljani. — Dopolnitev k službeni dokladi se dovoli Jerneju Ravniharju nadučitelju na Viču in J. Lavtižarju, nadučitelju v Šiški. — Upokoje se: Josip Windisch, Ernestina Clarici in Pavla Wölfling (začasno). — Vzporednica se ustanovi na ljudski šoli v Igavas in v Mariji Devici v Polju.

+ **Srednje šolstvo.** Definitivno so potrjeni profesorji Anton Lovše v Novem mestu, Josip Lob in Siegfried vit. Schöppl v Ljubljani.

Novice iz Amerike.

— **Slovenca povozil v Ameriki vlak.** V Staunton, Ill., je Slovenca Maksa Pleterski na Wabash progi vlak raztrgal na kose. Ranjki je bil star 32 let in doma iz Dol na Spod. Štajerskem.

— **Slovenec ponesrečil v Ameriki.** V Youngstownu, O., se je ponesrečil v neki tamošnji tovarni Slovenec Ivan Perušek. Prijel ga je jermen na kolesu in ga vlekel sabo okoli kolesa. V nekoliko trenutkih je bil mrtev.

— **Slovenske poroke v Ameriki.** V Ely, Minn., sta se poročila na Aurora, rojak Anton Markovič in gospa Mihle. — V Evelethu sta se poročila Nikolaj Prebonič z gospodično Ivanko Kustel. — V Barbertonu, Ohio se je poročil g. Jakob Caserman s gospodično Ivano Braniselj. Ženin je doma iz Stare Vrhlike, nevesta je doma iz Cerknice, Kranjsko. — V Readingu, Pa., sta se poročila rojak Ivan Stublar, doma iz Cerkvišč na Dolenjskem, z gospodično Franciško Planinec iz Črnomlja na Dolenjskem. — V Aurori, Minn. sta se poročila Anton Bošnar iz št.-vidske fere na Dolenjskem in Franciška Perušek, doma iz Sodražice pri Ribnici. — V Biwabihu se je poročil rojak Jernej Steblaj z gospodično Ivano Oswald. — V Chisholmu se je poročil vdova Rozalija Apich z rojakom S. Rogelnom.

CERKVENI VESTNIK.

Kakor poročajo listi, je graški nadškof Schuster odredil, da ostane v graški nadškofiji glede na praznike zazdaj še pri starem in da naj se vsled tega prazniki tudi poslej praznujejo kakor do zdaj.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9

priporoča kot prvi slovenski izprašani in obsestveno koncesionirani optik in strokovnjak svoj

trčnim obratom urejeno delavnico. Ceniki brezplačno. Ceniki brezplačno.

SREČKE v korist Sloven. Straži

Glavni dobitnik TURŠKIH SREČK pri zbiranju dne 1. aprila 400.000 frankov; Vsaka srečka mora biti izžrebana, najmanjši dobitnik znaša 230 K. Turške srečke na mesečne obroke po 4 K 75 vin., še tri druge dobre srečke zraven z glavnimi dobitki skupaj čez 2 milijona K vsako leto na mesečne obroke po 6 K 25 vin. Pojasnila daje in naročila sprejema g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19. 393

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 19. februarja 1912.
Pšenica za april 1912 11-83
Pšenica za oktober 1912 11-07
Rž za april 1912 10-63
Oves za april 1912 10-37
Koruzna za maj 1912 8-99

29 leten samec

se želi spoznati z gospodično ali vdovo radi ženitve, z nekoliko tisoč gotovine ali imetka za osnivanje dobičkanosnega posla v večjem in prometnem mestu pri morju. Diskrecija zjamčena. Prve liste je doposlati najkasneje do 1. marca na upravništvo »Slovenca« pod naslovom »Strokovnjak 515«.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena sestra

Franciška Klemenc

danes v soboto, ob pol 5. uri popoldne, po dolgi mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 21. letu mirno v Gospodu zaspala.

Truplo predrage pokojnice se prepelje iz hiše žalosti, Krakovski nasip št. 14, v ponedeljek, dne 19. t. m. ob 4. uri popoldne na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Trnovem. Blago pokojnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 17. februarja 1912.

Žalujoči ostali.

507

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je danes, dne 15. februarja ob 3. uri zjutraj po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, preminul naš ljubljani oče, stari oče, stric itd. gospod

Ignac Cizelj

nadučitelj v pokoju

Pogreb predragega rajnega se vrši v soboto ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti v Šolski ulici št. 21, na okoliško pokopališče. Sv. maša zadušnica se bode brala v ponedeljek ob 8. uri v Marijini cerkvi.

Celje, dne 15. februarja 1912.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Vsem onim, ki so nam ob bolezni in smrti našega presrečno ljubljene, nepozabnega soproga, očeta in brata, gospoda

Jožefa Uhliř-a

c. in kr. okrajnega orožniškega stražmojstra v Kamniku

izrazili bodisi z besedo, bodisi z dejanjem svoje sočutje in sožalje, izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo.

Osobito se prav iskreno zahvaljujemo vsem, ki so pokojnika spremljali na njegovo zadnjo pot, posebno pa gospodom častnikom c. in kr. orožniškega poveljstva št. 12, gospodom uradnikom c. kr. okrajnega glavarstva in c. in kr. smodnišne tovarne in udeležencem iz Kamnika, dalje gospodom službenim kolegom in njihovim rodbinam od blizu in daleč in gospodom podčastnikom ljubljanske garnizije za tako veliko udeležbo pri pogrebu ter vsem darovalcem prekrasnih vencev, vsem skupaj bodi naša presrečna hvala. Bog plačaj!

Kamnik, dne 19. svečana 1912.

Žalujoča rodbina.

Zahvala.

485

Vsem onim ki so nam v bolezni in ob smrti predrage, nepozabne soproge in najboljšje matere, gospe

Cilice Gradove

nadučiteljave soproge, načelnice ženske podružnice »Slovenske Straže« itd. i. d. v Košani,

dejansko in s tolažilnimi besedami lajali gorje, izrekamo tem potom najudanejšo zahvalo.

Posebno pa se zahvaljujemo preblagemu dobrotniku preč. g. župniku Karlu Lenasiju in preč. sosednim gg. duhovnikom, cenjenim gg. učiteljem in učiteljicam, gospej in gđ. učiteljicam iz Košane in Kala za spremstvo s šolsko mladino, slavnim društvom: »Košansko pevsko društvo« za prekrasno petje, »Orlu« iz Košane, St. Petra in Trnovega, moški in ženski podružnici »Slovenske Straže« v Košani, »Marijini družbi«, »Kat. slov. izobraževalnemu društvu« v Košani, obšolskemu odboru z g. županom na čelu v Košani, odboru »Mlekarske zadruge v Košani« in vsem nebrojnim množicam dragih nam Košancev, ki so spremili blago pokojnico k večnemu počitku — in ji v slovo darovali prekrasne vence. Vsem — vsem ključemo iz dna hvalnih src: »Bog nebeški Vam bodi plačnik!«

V KOŠANI, dne 15. februarja 1912.

Globoko žalujoča rodbina Grad.

426 3

POZOR!

Vljudno naznanjam slavnemu občinstvu, posebno pa tamburškimi in ostalim društvom, ki so dosedaj v tujini naročevala tamburice in druga glasbila, da naj se odslej obračajo edino na »Prvo kranjsko samolodelovalnico tamburic in drugih glasbil«

Ivana Pezića

v Ljubljani, Florjanska ul. 24, kjer bodo dobila dobra in najcenejša glasbila in tamburice. Nadalje naznanja, da sprejema vsa popravila, v to stroko spadajoča dela in jih izdeluje natančno in najceneje. Za vsa popravila in nova glasbila jamčim eno leto.

Službe išče v župnišču ali pri poštenu krščanski rodbini kot

kuharica

pošteno kmečko dekle, ki je pred kratkim dovršila dva tečaja gosposkinske šole z dobrim uspehom. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 511.

Služba organista in cerkvenika

se odda. Nastopiti jo je mogoče že sredi marca t. l. Oziralo se bo le na strokovno izvežbane, dobro kvalificirane prosilce.

Župni urad v Dolenjem Logatcu.

Val. Remškar, župnik.

Opravo Mallner-jevega hotela

bodeva prodajala po zelo nizkih cenah vse dal prihodnjega tedna pričenši na pepelnico od 9. ure zjutraj do 5. ure popoldne v prostorih g. Wölflinga in gostilne pri Lovcu na Bledu

Na prodaj je mnogo srebrnih predmetov, porcelana, pohištva, kompletnih postelj, krasnih podob, perila in mnogo drugih predmetov, ki spadajo k pohištvu, med tem tudi tri lepe gredence, ledenica, ladja, cesarska postelja in mnogo lepega porcelanastega in steklenega servisa. Za obilno udeležbo se priporoča

509

L. Reboli in A. Pogačnik.

Razglas.

Županstvo občine Cerknica na Notranjskem naznanja, da se vrši letos

blagovni in živinski semenj v ponedeljek, dne 26. svečana 1912.

Kupci za govejo živino se vabijo da pridejo na semenj.

Županstvo Cerknica,
dne 14. februarja 1912.

Lavrič l. r.,
župan.

946

Borzni in bančni interesentje!

Sedanji borzni položaj kaže na to, da se bodo vsled splošnega preobrata v doglednem času pojavile na efektivnem trgu gotove premenbe. — Manj pomembni efekti utegnejo znatno oživeti, medtem ko je pričakovati pri drugih efekti, po katerih se raje povprašuje, z vso gotovostjo neka mlačnost. Resni borzni interesentje dobe na željo proti povračilu poštne strogo zanesljivo in zaupno pojasnilo o teh, kakor tudi o vseh mednarodnih efekti.

Banka Gelles & Comp., Dunaj I., Wollzeile 25.

Naslov za brzojavke: (tudi med borzno dobo) Gellesbank Wien, telefon 22.833 (interurb).

Žagar za „Vollgatter“,

popolnoma več temu poslu, prezen in zanesljiv, se išče za takojšen vstop pri **V. SCAGNETTI, Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico št. 16.**

Gostilna in špecerijska trgovina

v Podutiku 26 pri Ljubljani se odda takoj na račun. Več se izve v Žapužah 14, p. št. Vid nad Ljubljano.

Priporočamo našo zalogo najboljših belih in črnih **dalmatinskih vin** na debelo in v steklenicah. Posebno priporočamo za slabokrvne in prebolele dalmatinsko vino „**PLAVAC**“ 3 steklenice 5 kg 4 K franko. Steklenica od 20 l naprej 1 a 80 h. Od 56 l naprej znaten popust. Naše sode zaračunamo do povratka. Razpošiljalna trdka dalmatinskih vin Celje, Bogen ulica 3.

DUNAJ LONDON PARIS RIM 3380

MASTIN

ki se dobiva pri vsakem trgovalcu. Svetovnoznani doktorja pl. Trnkóczyja kranjski redilni in varstveni prašek za živino. Na razstavah je dobil prve medaje, od živinorejcev na tisoče zahvalnih pism. Dobiva se po pošti, najmanj pet zavojov za 2 K 70 v.

Olimpija krema brez maščobe, lepotilo prve vrste, je najboljša in najuspešnejša sredstvo za odstranjenje vsakovrstnih kožnih napak, kakor so pege, izpuščaji, lišaji, mozoli itd. Mali lonček K 1.20, veliki lonček K 2.—.

Olimpija puder rožnat, bel in creme, daje lico svežo in posebno sijajno mladostno polt, in je popolnoma neškodljiv. Skatulja 1 K 50 v.

Pomada za rast las krepi lasišče in zabranjuje izpadanje las. Lonček 1 K 20 v.

Osipalo prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 vin.

Mazilo zoper ozeblin. Sredstvo zoper ozeblin. — Lonček z navodlom o rabi 80 vin., tucat 8 K.

Otroško mazilo je za otroke z ožuljenimi mesti. — Lonček z navodlom 40 vinarjev, tucat 4 K.

Lekarna Trnkóczy, zraven rofovža, v Ljubljani. Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna trdka. — Preizkušeno lekarniško blago Drogerijske cene. — Mastin za živinorejce. — Telefon 190.

Priporoča se na novo urejena **trgovina črevljev**

A. Schweitzer
Ljubljana, Prešernova ul. 48

Važno! Za dijake posebne nizke cene.

Več stanovanj z 1 in 2 sobama prostor za prodajalno in delavnica za kovača ali kolarja se odda v najem.

Več pove **ADOLF HAUPTMANN, Ljubljana,**
Poljanska cesta št. 67.

Št. 70.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski je z odlokom z dne 30. januarja 1912. l. št. 42160 določil na novo običajno dnevno mezdo, katera ima biti za podlago odmeri bolnišćine in blagajničnim prispevkom, tako-le:

	Določena dnevna mezda	Mesečni prispevek			
		delojemalca		delodajalca	
	K	v	K	v	K
A. Za delojemalce:					
I. Za vajence, praktikante in volonterje	1	—	52	—	26
II. Za delojemalce, kojih dnevna mezda ne presega 2 K.	1	80	94	—	47
III. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 2 K do 2 K 30 v.	2	20	14	—	57
IV. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 2 K 30 v do 2 K 60 v.	2	50	130	—	65
V. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 2 K 60 v do 2 K 90 v.	2	80	146	—	73
VI. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 2 K 90 v do 3 K 20 v.	3	10	161	—	82
VII. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 3 K 20 v do 3 K 50 v.	3	40	177	—	89
VIII. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 3 K 50 v do 3 K 80 v.	3	70	192	—	96
IX. Za delojemalce z dnevno mezdo nad 3 K 80 v.	4	—	208	1	04
B. Za delojemalke:					
X. Za vajenke, praktikantke in volonterke	—	80	—	42	—
XI. Za delojemalke z dnevno mezdo do 1 K 60 v.	1	30	—	68	—
XII. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 1 K 60 v do 2 K.	1	60	—	83	—
XIII. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 2 K do 2 K 40 v.	2	—	104	—	52
XIV. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 2 K 40 v do 2 K 80 v.	2	40	125	—	63
XV. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 2 K 80 v do 3 K 20 v.	2	80	146	—	73
XVI. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 3 K 20 v do 3 K 60 v.	3	20	166	—	83
XVII. Za delojemalke z dnevno mezdo nad 3 K 60 v.	3	60	187	—	94

Ti nastavki stopijo z dnem 1. marca 1912. l. v veljavo in ostanejo veljavni dokler jih ne spremeni obrtna oblast.

Pri preračunani blagajničnih prispevkov se nedelje ne vpoštevajo in se za celi mesec trajajoče delavsko razmerje šteje povprečno 26 mezdnihi dni.

Na podlagi teh dnevnihi mezd odmerjena, po pravilih utemeljena 60 odstotna bolnišćina ter pogrebšćina v 20 kratnem znesku dnevne mezde znaša torej:

	Bolnišćina		Pogrebšćina	
	K	v	K	v
I. mezdni vrsti				
II.	1	08	20	—
III.	1	32	36	—
IV.	1	50	44	—
V.	1	68	50	—
VI.	1	86	56	—
VII.	2	04	62	—
VIII.	2	22	68	—
IX.	2	40	74	—
a) za moške v				
X.	—	48	16	—
XI.	—	78	26	—
XII.	—	96	32	—
XIII.	1	20	40	—
XIV.	1	44	48	—
XV.	1	68	56	—
XVI.	1	92	64	—
XVII.	2	16	72	—
b) za ženske v				

Da bode blagajna zamogla uvrstiti delojemalce v njihovemu zaslušku primerno mezdno vrsto, pozivlja se delodajalce z ozirom na določila § 7. blagajničnih pravil, da prijavijo pri podpisani blagajni na novo vse svoje, zavarovanju zavezane delavsko osebe z navedbo zasluška v gotovini (na dan, na teden, na mesec) posameznega delavca (uslužbenca) ter morebitnih prejemkov v naturalijah (hrana, stanovanje itd.) najkasneje do konca februarja 1912.

Ako bi se delodajalci temu pozivu ne odzvali, izvršila se bode uvrstitev v primerne kategorije uradnim putem. V tem slučaju pa odklanja blagajna vsako odgovornost za kake morebitne tozadevne nepravilnosti.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani, dne 10. februarja 1912.

Načelnik: **Fr. Bartl, l. r.**

Št. 847/V. u.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski naznanja, da se letošnji glavni nabori ne prično dne 1. marca, marveč so se preložili na poznejši čas.

Vsled preložitve glavnih naborov se vrše meseca marca in aprila po štirje stalni nabori, in sicer meseca marca, 5., 12., 20. in 27., aprila pa 3., 12., 20. in 27.

Poslovanje stalnih nabornih komisij se ne razteza zgolj na naknadne nabore, marveč se tem nabornim komisijam morejo predstaviti tudi naborniki, ki letos pridejo k glavnemu naboru, če prosijo pri politični oblasti, da prej opravijo glavni nabor.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 10. februarja 1912.

Župan: **dr. Ivan Tavčar l. r.**

Odgovorni urednik: **Milha Moškerc.**